

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Vierkeerstraat (Harelbeke, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2017D68

Mei 2017

ARCHEOLOGIENOTA

BUREAUONDERZOEK (FASE 0)

DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven
Wetenschappelijke begeleiding: Dieter Demey

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Janiek De Gryse, OE/ERK/Archeoloog/2015/00043

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2017

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

Deel 2: Programma van maatregelen	4
2.1 Administratieve gegevens	4
2.2 Synthese	5
2.3 Gemotiveerd advies	6
2.4 Conclusie	6
Deel 3: Bibliografie.....	7

FIGURENLIJST (2017D68)

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers
(Bron: Geopunt.....5

TABELLENLIJST (2017D68)

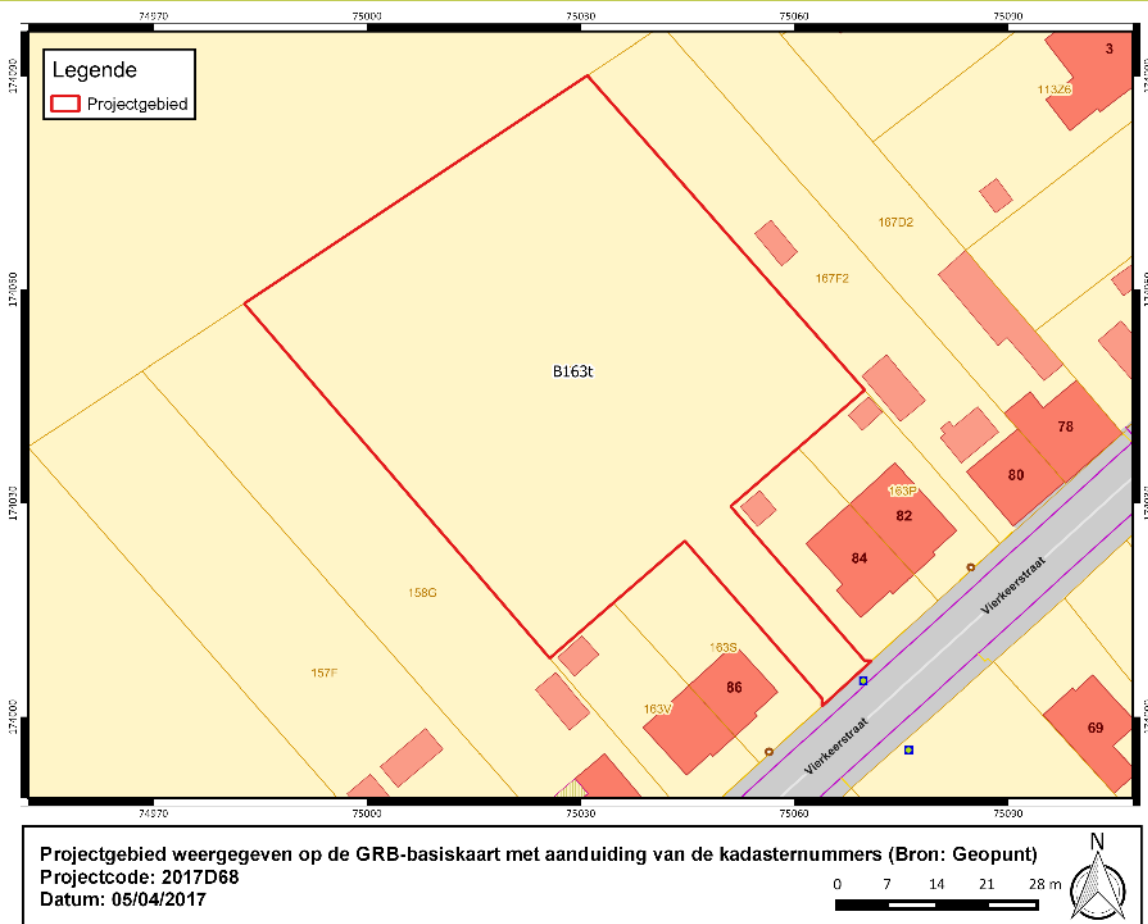
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek. 4

Deel 2: Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	Mijn Huis cvba Marktstraat 80 8530 Harelbeke	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00043	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Janiek De Gryse Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Harelbeke
	Deelgemeente	Bavikhove
	Postcode	8531
	Adres	Vierkeerstraat
	Toponiem	Vierkeerstraat
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 74952$ $Y_{\min} = 173988$ $X_{\max} = 75107$ $Y_{\max} = 174096$
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Harelbeke, Afdeling 4 , Sectie B, nr. 163T Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt)

2.2 Synthese

Mijn Huis cvba plant de realisatie van een verkaveling aan de Vierkeerstraat te Harelbeke. Het terrein is ca. 0,38ha groot en ligt momenteel braak. De verkaveling omvat de constructie van 12 woningen met bijhorende infrastructuur. De diepste ingrepen in de bodem bereiken een diepte van minimaal 2m onder het maaiveld.

Het terrein is gelegen in het Leiebekken, tussen de Hazebeek in het noorden, de Vaarnewijkbeek in het zuiden en de Leie in het oosten. Het plangebied ligt landschappelijk gezien op een strategische locatie, licht verheven langs het alluvium van de Leie en haar zijstromen. Een 500-tal meter naar het noordoosten heeft zich de dorpskern van Bavikhove ontwikkeld. De landschappelijke situatie doet een aanzienlijke aantrekkingskracht vermoeden op gemeenschappen in het verleden. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer van Weichseliaan/Holoceen eolisch dek bovenop fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan. Dit impliceert dat het archeologisch niveau zich direct onder de teelaarde bevindt. De bodem bestaat uit droog lemig zand en droge lichte zandleem.

De studie van de beschikbare cartografische bronnen wijzen op een doorlopend ruraal karakter van het plangebied dat pas gewijzigd is in de 2^e helft van de 20^e eeuw. Het terrein werd met zekerheid vanaf de 2^e helft van de 18^e eeuw bewerkt, de kans op intact bewaarde, eventueel afgedekte archeologische resten is bijgevolg quasi nihil. De studie van orthofoto's toont duidelijk aan dat het terrein al verschillende malen overbouwd is geweest. De laatste bebouwing betreft enkele fabrieksgebouwen, in 2006 werden deze gesloopt, sindsdien ligt het terrein braak. Deze werkzaamheden zullen ongetwijfeld reeds een (aanzienlijke) impact gehad hebben op het bodemarchief.

Op het plangebied zijn geen archeologische resten gekend. De regio van zuid –West-Vlaanderen is echter een goed gedocumenteerde streek op archeologisch vlak. De gekende waarden in de ruime omgeving van het projectgebied indiceren een aanzienlijk archeologisch potentieel. Van de CAI-polygonen betreffen laat middeleeuwse hoeves met walgracht, gekend uit cartografische bronnen. Veldprospecties in het kader van licentiaatsverhandelingen evenals proefsleuvenonderzoeken in de omgeving hebben resten opgeleverd vanaf het mesolithicum tot late middeleeuwen.

Hoewel zowel op basis van het landschappelijk kader, als de gekende archeologische waarden een beduidend archeologisch potentieel kan afgeleid worden is verder archeologisch onderzoek niet noodzakelijk zinvol.

2.3 Gemotiveerd advies

Hoewel de landschappelijke situatie en gekende waarden een zeker archeologisch potentieel indiceren is een verderschrijdend onderzoekstraject niet te verantwoorden. Hoewel archeologisch onderzoek altijd zinvol kan zijn teneinde eventuele kennisleemtes binnen het archeologische begrip van de regio in te vullen, kan er van uitgegaan worden dat verder onderzoek op het terrein aan de Vierkeerstraat in het beste geval een zeer gefragmenteerde waarneming zal opleveren. Meer dan een quasi contextloze indicator voor menselijke aanwezigheid in het verleden kan hier niet verwacht worden. De hoofdargumenten om af te zien van verder onderzoek zijn de beperkte oppervlakte van het terrein, in combinatie met de verwachte mate van verstoring door de bouwactiviteiten de voorbije decennia.

Gelet op het feit dat de sequentie orthofoto's duidelijk aantoont dat het terrein tot twee maal toe integraal overbouwd is kan redelijkerwijs aangenomen worden dat de ondergrond van het terrein reeds (ten dele) geroerd is. Aangezien het archeologisch niveau zich onmiddellijk onder de teelaarde bevindt moet er van uitgegaan worden dat dit reeds (ten dele) is verstoord.

Als de beperkte oppervlakte van het plangebied in rekening wordt gebracht mag het duidelijk zijn dat de kans op enige kenniswinst zeer klein is. Gelet op een verwachtingspatroon van klassieke sporenarcheologie kan een onderzoek op een geaccidenteerd terrein van dermate beperkte oppervlakte weinig tot geen relevante resultaten opleveren die tot een beter inzicht of begrip van de menselijke occupatie van de omgeving leiden.

Het is dan ook op basis van een kosten-baten afweging dat op het plangebied "Vierkeerstraat – Harelbeke" afgezien moet worden van verder archeologisch onderzoek. De financiële kost die verder onderzoek met zich zou meebrengen kan nooit in verhouding zijn met de eventuele resultaten die dergelijk onderzoek zou opleveren.

2.4 Conclusie

Mijn Huis cvba plant de realisatie van een verkaveling met 12 wooneenheden en bijhorende infrastructuur aan de Vierkeerstraat te Harelbeke. Landschappelijk gezien is het terrein gelegen in het Leiebekken en in drie richtingen omgeven door waterlopen wat een strategische ligging en bijgevolg aantrekking impliceert op gemeenschappen in het verleden. De gekende archeologische waarden bevestigen dit beeld.

Het terrein is echter de laatste decennia tot minstens tweemaal integraal overbouwd, gelet op een ondiep archeologisch niveau moet rekening gehouden worden met een gedeeltelijk verstoord bodemarchief. Indien deze verwachte mate van verstoring wordt afgezet tegenover de beperkte oppervlakte van het terrein en een verwachtingspatroon van klassieke sporenarcheologie is duidelijk dat, op basis van een kostenbaten-afweging, verder onderzoek weinig zinvol is.

Deel 3: Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt